

מחודדים

ת"ר ושננתם שיהיו דברי תורה מחודדים בפ"ך (קידושין 5).

אחינו כל בית ישראל התתונים בצורה ובשביח העומדים בין בים ובין ביבשה המקום ירחם עליהם וישיעם ויוציאם מצרה לרוחה ומאפילה לאורה ומשעפוד לגאולה השתא בעגלה ובזמן קריב ונאמר אמן:

מערכת: 073-249-0403
sikumhadaf12@gmail.com

לע"נ

הגה"ח ר' פינחס רוזנבוים זצ"ל
נלב"ע כ"ו ניסן תשע"ז

גליון
328

בבא קמא דף ס"ה . יום שב"ק פרשת שמות כ"ה טבת תשפ"ד

כפל וארבעה וחמשה כשעת גניבה או כשעת העמדה בדין/נפקד שטוען נגנב והודה ובאו עדים/גנב טלה ונעשה איל/שינוי באתנן

דף ס"ה - ע"א

קרן של גניבה משלם לפי שווי בשעת הגזילה בין הוקר בין הוזל בין השמינה בין הוכחשה שנאמר בתשלומי גניבה שישלם 'חיים' היינו כמו שהיה שוה בשעת גניבה, ויתבאר בסמוך דין אם שחט.

תשלומי כפל ותשלומי ארבעה וחמשה משלם כשווי בשעת העמדה בדין או בשעה שטבח או מכר והיינו רק אם נתייקר או הוזל או נתפס או הוכחש מאליו, אבל אם הוא פיטם או הכחיש משלם בשעת הגזילה (לתוספות ה"ה נתפסמה מאליה, והוכחשה מאליה לר"י בתירוק א' כשעת גניבה שקונה בשינוי, לתירוק ב' משלם כשעת העמדה בדין).

הגזול חבית יין ושווה זוז בשעת גזילה ולבסוף שווה ד' זוז אם שבר או שתה משלם ד' שברשות הבעלים נתייקר שהרי אילו היה בעין היה צריך להחזיר ובשעה ששבר או שתה גזל, נשבר מאליו משלם זוז שמחייבים אותו על שעת הגזילה ואז הייתה שוה זוז.

דף ס"ה - ע"ב

נפקד שטוען שנגנב הפיקדון ונשבע והודה שהוא גנב משלם קרן וחומש וחייב אשם ולא כפל שמודה בקנס פטור, באו עדים ואח"כ הודה משלם כפל, **לרבי יעקב** משלם גם חומש וקרן, ואם שיעור החומש עולה כשיעור הכפל החומש עולה לו בכפל, **לרב** היינו שבשעת הגניבה היה שוה ד' זוז ובשעת העמדה בדין שוה זוז ששיעור הכפל הוא זוז, או שנשבע ד' פעמים והודה שנאמר 'חמשתיו' התורה ריבתה חמישיות הרבה בקרן אחת, **לחכמים** פטור מחומש שנאמר 'ושילם אותו בראשו וחמשתיו' כשמשלם רק הקרן אז חייב חומש ולא כשמשלם קנס, **לרשב"י** פטור גם מאשם שנאמר בפסוק שלאחריו 'ואת אשמו יביא לה' לומדים שגם אשם אינו חייב אלא כשמשלם קרן ולא כפל, ולרבנן 'את' פסקיה קרא.

גנב טלה ונעשה איל, עגל ונעשה שור - לרבי אילעא לשיטת בית הלל נחשב לשינוי וקנאו והוא שלו ולכן אם טבחו או מכרו פטור, **לרבי חנינא** שבח בגופו הנעשה ממילא לא נחשב לשינוי הגוף ולא קנה וחייב ד' וה', וגם לא נחשב לשינוי השם ששור בן יומו קרוי שור ואיל בן יומו קרוי איל. נתן לה באתננה חיטים ועשאה סולת זיתים ועשאה

שמן ענבים ועשאה יין - בית שמיאי אוסרים שנאמר 'כי תועבת ה' אלוקיך גם שניהם' גם לרבות שינוייהם, והוא הדין שסוברים שגנב אינו קונה בשינוי, ומה שנאמר **שניהם** שמשמע דווקא הם היינו למעט ולדויתיהם, **בית הלל** מתיירים שינויהם שנאמר 'שניהם' ולא שינויהם וקל וחומר ולא וולדותיהם, והוא הדין שסוברים שגנב קונה בשינוי (ורב חסדא ורבי יוחנן דלקמן הסוברים ששינוי אינו קונה היינו שינוי החזור לברייתו).

**בבא קמא דף ס"ו . יום א' פרשת וארא
כ"ו טבת תשפ"ד**

**שינוי בידיים/יאוש בגניבה/עורות בעל
הבית וגנב וגזלן לעניין קבלת טומאה**

דף ס"ו - ע"א

גנב טלה ונעשה איל אע"פ שתשלומי כפל וארבעה וחמישה בעלמא משלם כשעת העמדה בדין כיון שגנב טלה יכול לשלם עם טלאים (לר"י ה"ה הוכחשה ונתפסמה משלם במצב גופה כשעת גניבה, ודווקא יוקר וזול משלם כשעת העמדה בדין, לר"ת כל שנשתנה למעלותא משלם כעין שגנב וכל שנשתנה לגרעותא משלם כשעת העמדה בדין, ואם הכחיש בידיים משלם כשעת הגזילה). **שינוי בידיים קונה שנאמר 'והשיב את הגזילה אשר גזל' שלומדים שאינו חייב והשיב אלא אם הוא כעין שגזל אבל אם שינוי קונה ומשלם דמים.**

יאוש - לרבה קונה בגניבה ומחזיר דמים, וספק אם הוא מדאורייתא וכמו שמצינו באבידה (לר"י מפסוק 'אשר תאבד' שאבדה ממנו ומכל אדם שמוותר משום יאוש, לר"י מקרא שמלה שיש לה תובעים) מיהו צריך להחזיר דמים כיון שבא לידו קודם שנתייאש, (וה"ה אבידה שבא לידו קודם שנתייאש) או שאינו דומה לאבידה משום שבא לידו באיסור וקונה מדרבנן משום תקנת השבים שלא יהא צריך לחזור ולטרוח אחר הגזילה עצמה, **לרב יוסף** יאוש לבד אינו קונה כלל.

דף ס"ו - ע"ב

גזל חמץ ועבר עליו הפסח הגם שנאסר בהנאה מחזיר הגזילה ואומר לו הרי שלך לפניך משום שהיזק שאינו ניכר הוא. **גם לרבה שיאוש לבד קנה בגזילה** אם אין הגזלן רוצה לקנות לאחר הייאוש אינו קונה, ולכן יכול להחזיר החמץ לנגזל ואינו חייב דמים.

'קרבתו' ולא הגזול, למ"ד יאוש אינו קונה היינו אף על פי שנתייאש הבעלים משום שיאוש אינו קונה (אע"ג שיאוש ושנוי רשות קונה שהוא מצוה הבא בעבירה, אבל אם קנה לפני שהקדישו ע"י יאוש לא היה פסול משום מצוה הבא בעבירה, ועי' לקמן דף ס"ז דעת ר"ת), למ"ד יאוש קונה מדובר שלא נתייאש הבעלים והקרבתו אינו לרצון גם לבעלים ולא מועיל כאן יאוש.

דף ס"ז - ע"ב

לעולא יאוש אינו קונה שנאמר 'והבאתם גזול את הפסח ואת החולה', כמו שלפסח אין תקנה שהרי מום קבוע בו גם הגזול אף לאחר יאוש (לר"ת דווקא לעניין קרבן משום מצוה הבא בעבירה לר"י גם בעלמא שאם קנה ע"י יאוש אין בו פסול שמצוה הבא בעבירה אלא לעניין ברכה), **לרבא יאוש אינו קונה** שנאמר 'קרבנו' ולא הגזול ועל כרחך קרא בא למעט אחר יאוש משום שאינו שלו.

תשלומי ד' וה' אינה נוהגת אלא בשור ושה ולא לומדים משבת שחייב בכל בעלי חיים, ממה שנאמר 'כי יגנב איש שור או שה וטבח או מכרו חמשה בקר ישלם תחת השור וארבע צאן תחת השה' ו**שור** בסוף הפסוק ו**שה** בתחילת הפסוק מיותר ממה שלא כתב כי יגנב איש וטבח או מכרו חמשה בקר ישלם תחתיו וארבע צאן תחת השה.

גנב שור שוה מנה אינו יכול לשלם תחתיו ה' כחושם שנאמר 'תחת' השור.

בבא קמא דף ס"ח . יום ג' פרשת וארא כ"ח טבת תשפ"ד

גונב אחר הגנב/מתי משלם על מכירה/אם יכול להקדיש ביד גנב/

דף ס"ח - ע"א

אין הגונב אחר הגנב חייב כפל לבעלים שנאמר 'וגונב מבית האיש' ולא מבית הגנב, ואינו חייב לו אלא קרן, **לרב** יאוש קונה ולכן אם גנב השני לאחר שנתייאש הבעלים משלם השני כפל לראשון.

מכירה שמשלם הגנב תשלומי וארבעה וחמישה - לרב ששת דווקא אם מכר לאחר יאוש שנשתרש ונתחזק בחטא ומועיל מעשיו, שסובר יאוש לבד לא קונה ולכן חייב דווקא אם מכרו לאחר יאוש שקנה הלוקח בייאוש ושינוי רשות, וכן ס"ל ר' אלעזר שמכירה כמו טביחה שהועילו מעשיו (לר"א דווקא שינוי בידים קונה או שאינו קונה כלל ומועיל מעשיו שמחסר מן העולם) שיאוש קונה עם שינוי רשות וסתם גניבה יאוש בעלים הוא, **לרב נחמן** חייב גם אם מכר לפני יאוש שחיוב ארבעה וחמישה הוא מפני ששנה בחטא אע"פ שלא הועילו מעשיו, וכן אם מכר לאחר יאוש שסובר שיאוש לבד לא קנה ומכר גניבה של הבעלים, וכן סובר רבי יוחנן כמו שמצינו בגניבת נפש שחייב הגם שאין יאוש בעלים, **לרב** חייב רק אם מכר לפני יאוש ששנה בחטא אבל אם מכר לאחר יאוש פטור שסובר יאוש לבד קנה ושלו הוא מכר.

'וטבחו או מכרו' הוקש טביחה למכירה מה טביחה שאינה חוזרת אף מכירה שאינה חוזרת, אבל אם מכר ללוקח לעשות בה מלאכה שלושים יום אינו חייב תשלומי ארבעה וחמישה, גם לסובר שחייב משום ששנה בחטא ולא צריך שהועילו מעשיו שאין זה מכירה אלא שכירות.

דף ס"ח - ע"ב

גנב וטבח ובא אחר וגנב הראשון משלם תשלומי ארבעה וחמשה לבעלים והשני משלם כפל לגנב הראשון שקנה בשינוי מעשה.

גנב והקדיש, אם לא נתייאש הבעלים אינו הקדש שנאמר 'איש כי יקדיש את ביתו קדש' מה ביתו שלו אף כל שלו, אם נתייאש הבעלים הרי זה קודש גם למ"ד יאוש לבד לא קנה [שיש יאוש ושינוי השם כדלעיל דף ס"ז]. אם טבח אחר כך

'ואיש אשר יגע במשכבו' אבל משכב גזול אינו מטמא טומאת משכב (לתוספות מטמא והפסוק בא למעט גול עורות שאין חסר אלא מחשבה לייחד לשכיבה), אבל גזל צמר ועשאה מצע מטמא שקנאו בשינוי מעשה.

עורות של בעל הבית משעה שחשב עליהם להשתמש בהם בלי חסרון מלאכה ראוי לקבל טומאה מיד, חישב עליהם לעבדן אין ראוי לקבל טומאה שעשוי הוא למוכרם, **עורות של גנב לת"ק** מחשבה מטמא שבסתם גניבה נתייאש הבעלים שאינו יודע מי לתבוע **עורות של גזלן** אין מחשבה מטמא שאין הבעלים מתייאש כיון שיוודע מי הגזלן, **לרבי שמעון** בסתם גניבה לא נתייאש שסבר שימצא הגנב ולא מהני מחשבת הגנב, ובסתם גזילה נתייאש הבעלים ומהני מחשבת הגזלן.

טעם שמועיל מחשבת הגנב או גזלן לעניין קבלת טומאה, למ"ד יאוש כדי קני מפני שנתייאש הבעלים, ולמ"ד יאוש כדי לא קני מהני מחשבתו אם חישב על העורות שיהיו כעין שולחן שאוכלים עליו ושינוי השם קונה בשינוי מעשה (שינוי השם קונה עם יאוש ושינוי מעשה קונה גם בלי יאוש).

בבא קמא דף ס"ז . יום ב' פרשת וארא כ"ז טבת תשפ"ד

גזל קורה ובנה בבירה/צינור במקוה/ שינוי קונה/יאוש קונה/תשלומי ארבעה וחמשה אלא בשור ושה

דף ס"ז - ע"א

גזל קורה ובנה בבירה נותן דמיו משום תקנת השבים, ולולי תקנת השבים היה צריך להחזיר ולא קנה בשינוי השם **לרב יוסף** משום שעדיין שם עליו, **לרבי זירא** משום שאם יסתור הבירה חוזר השם לברייתו.

צינור לעניין פסול מים שאובים במקוה אם חקקו ולבסוף קבעו והמשיך בו מי גשמים למקווה פוסל את המקוה (שיש לו לבזבז מד' רוחות לר"י מסימפונ'ת אפילו מב' רוחות וכגון שיש לה בית קיבול צורות), קבעו ולבסוף חקקו אינו פוסל את המקוה אע"פ שלאחר שקבעו וחקקו נשתנה שמו לצינור ומים שבתוכו שאובים כיון שדין שמקוה נפסל בשלשה לוגין מים שאובים אינו אלא מדרבנן הקילו כיון שלא היה עליו תורת כלי בתלוש.

הגנב והגזלן והאנס שהקדישו הקדש ותרומתו תרומה ומעשרות מעשר (ולא נחשב שינוי החזר ע"י שאלה שלא שכיח), גם למ"ד שיאוש כדי אינו קונה כיון שיש שינוי השם שבתחילה הם טבל וחולין ועכשיו תרומה והקדש (היינו אפילו קדשים שחייב באחריות שאין כאן שינוי רשות).

האב שגזל ונשבע לשקר ומת כשבנו מחזיר הגזילה אינו מוסיף חומש שנאמר בתחילת הפסוק 'והשיב את הגזילה אשר גזל' ולא גזל אביו.

לשון א' לרב חסדא א"ר יונתן שינוי קונה שנאמר 'והשיב את הגזילה אשר גזל', דווקא אם הוא כעין שגזל אבל אם אינו כעין שגזל קנה וחייב דמים, אע"פ שצריך אשר גזל למעט גזל אביו שאם כן היה יכול לכתוב והשיב את גזילו, **ללשון ב' לרב חסדא א"ר יונתן** שינוי אינו קונה (ע"ן תוספות דף ס"ה: היינו שינוי החזר לברייתו) 'והשיב את הגזילה' מכל מקום 'ואשר גזל' צריך שלא גזילת אביו.

לא נתייאש שכבר זכו בו עניים ולא מהני הפקר לפטור מן המעשר, מיהו מטעם יאוש כמו אבידה לא היה מהני שכל אדם אסור להחזיק בו שצריכה לגזול להיפטר בו מן הנגזל ולא חשוב כהפקר לפטור מן המעשר ועוד שלא הפקירו אלא לעניים).

לרבי דוסא יאמר לעת ערב כל שלקטו עניים יהא הפקר.

לרבי יוחנן שיטת התנא שמחללים כרם רבעי אף על פי שהנלקט אינו ברשותו הוא כשיטת רבי דוסא שהבעל הבית מפקיר הלקט שהוא ביד העניים.

לרבי יהודה שבעל הבית אומר בשחרית כל שילקטו עניים היום יהא הפקר, ואחר שלקטו הוברר שזה הפקר שיש ברירה.

דף ס"ט - ע"ב

הלוקח יין מבין הכותים - לרבי מאיר אומר שני לוגין שאני עתיד להפריש הרי הן תרומה עשרה מעשר ראשון ט' מעשר שני ומוציא מעשר שני לחולין על מעות שיש לו בבית, **לרבי יהודה ורבי יוסי ור"ש** אסורים, וטעם לרבי יהודה שלעולם יש ברירה שסובר כשיטת הצנועים, רק שחוששים שמא יבקע הנוד ונמצא שותה טבל למפרע.

אחים שחלקו - לרבי יוחנן לקוחות הם זה מזה שסובר שאין ברירה ולא הוברר שזה חלקם ולכן מחזירים זה לזה ביובל (ושמא מתי שמתנה בפירוש לרבי יוחנן יש ברירה).

לולי דברי רבי יוחנן בצנועין ורבי דוסא אומר דבר אחד, היינו אומרים שרבי דוסא עשה תקנה רק לעניים שאינם יודעים הלכות לקט אבל אין עושים תקנה לגנב הגונב כרם רבעי, והיינו אומרים שלצנועים שיכול לחלל כרם רבעי אף על פי שאינו ברשותו היינו כדעת רבי מאיר שמעשר ממון גבוה הוא ואפילו הכי התורה העמידה ברשותו שחייב חומש כשפודה והוא הדין כרם רבעי שנלמד ממעשר, והיינו אומרים שתנא בצנועין הוא רבי דוסא ובזה לא היה קשה מסתם משנה בצנועין הסוברים שמחלל אע"פ שאינו ברשותו שרבי יוחנן לא פסק כסתם משנה אם הוא דעת יחיד.

בבא קמא דף ע' . יום ה' פרשת וארא
ראש חודש שבט תשפ"ד

ביום זה שהואיל משה רבינו לפרש התורה 'באר היטב' קבל עליך זכות זיכוי הרבים ולתרום הוראת קבע למען שיהא התורה אצלנו 'מחודדים' שאם ישאלך אדם אל תגמגם אלא אמור לו מיד

כתיבת הרשאה/דבר ולא חצי דבר/מכר או טבח בשבת ולעבודה זרה/שחט ונמצא טריפה/

דף ע' - ע"א

כתיבת הרשאה על מטלטלים שביד נפקד - ללשון א' לנהרדעי אין כותבים לפי שאינו ברשותו ואינו יכול להקנותו (לתוספות היינו גזילה אבל מה שביד נפקד הוא ברשותו), **ללשון ב' לנהרדעי** אין כותבים אם הנפקד כבר בו שנראה כחותמים על שקר, שיש לו ביד הנפקד (להלכה כותבים אפילו במטלטלים שכפר שלא חוששים למחזי כשיקרא אלא בבית דין, וכותבים אע"פ שאינו ברשותו משום תקנה ומהני אפילו במלוה אע"פ שאינו בהקנאה).

כותבים בשטר הרשאה זיל דון וזכי ואפיק לנפשך שאם לא כן יכול הנפקד לומר אתה לאו בעל דברים שלי, ואם כתב בו שהקנה לו מחצה שליש ורביע מיגו שהוא בעל דינו על חלקו הוא בעל דין גם על חלקו של המפקד.

משלם כפל לבעלים ואינו משלם תשלומי ארבעה וחמשה להקדש שאין תשלום כפל אלא לרעהו ולא להקדש וכיון שאינו חייב כפל להקדש אינו חייב גם תשלומי ארבעה וחמשה שתשלומי ארבעה וחמשה אמר רחמנא ולא תשלומי שלשה וארבעה.

גנב והקדיש הבעלים כשהוא ביד הגנב לפני יאוש - לרבי יוחנן אינו יכול להקדיש לפי שאינו ברשותו, **לר"ש לקיש** יכול להקדיש שסובר כשיטת התנא שחסידים הרוצים לסלק ידי אדם מעבירה כשיש להם כרם רבעי וחוששים שמא אוכלים ממנו עוברי דרכים בלי פדיון מניחים מעות ואומרים כל הנלקט מזה יהא מחולל על מעות אלו, הגם שאין הנלקט ברשותם לחלל.

בית דין שפסקו דין הגנב וטבח ומכר אם אמרו צא תן לו פטור שהוא גזלן וגזלן פטור מתשלומי ארבעה וחמשה, אמרו חייב אתה ליתן וטבח ומכר חייב בתשלומי ארבעה וחמשה כיון שלא פסקו הדין עדיין הוא גנב (וכיון שהדין קרוב לגמור אסור לעשות פשרה).

לר"ש לקיש שהבעלים יכולים להקדיש גניבה כשהוא ברשות הגנב אם הקדישו אין הגנב חייב כפל שחזרה הקרן לידם כשהקדיש אבל אמרו בית דין חייב אתה ליתן לו ולא אמרו צא תן לו והקדישו הבעלים חייב הגנב לשלם כפל שכבר נתחייב בו.

בבא קמא דף ס"ט . יום ד' פרשת וארא
כ"ט טבת תשפ"ד

יום זה הוקדש לזכרון עולם לעילוי נשמת

מרת שיינדל חיה חוה גאסט ע"ה בת הר"ר משה רוזנבאום ז"ל

גלב"ע כ"ט טבת תשע"ד

ת. נ. צ. ב. ה.

ציון כרם רבעי ערלה וקברות/דין לקט/
לוקח יין בין הכותים

דף ס"ט - ע"א

כרם רבעי היו מציינים אותו ברגבים סביבות הגבול להודיע שאסור בלי פדיון כאדמה שיש הנאה ממנו אחר פדיון, **ערלה** היו מציינים בחרסית שאין הנאה ממנו, **קברות** היו מציינים בסיד שלבן כעצמות, לרשב"ג רק בשביעית היו מניחים שהפקר הוא אבל בשאר השנים שגזל הוא בידם יאכלו דבר איסור, הצנועים היו מניחים מעות ואומרים כל הנלקט מזה מחולל על מעות הללו (מניח מעות בעוד שלא נלקט ואומר שיהיה מחולל לכשיהיה נלקט, וחילול מהני במחזור, ושמא מהני גם למה שנתגדל אח"כ מדין ביטול ברוב. משמע שכרם רבעי נוהג בשביעית, ולא היו מחללים אז כיון שזכו מן ההפקר).

לרבי יוחנן אין אדם מקדיש דבר שאינו ברשותו, אע"ג שהתנא במשנה בצנועין סובר שיכול לחלל דבר שאינו ברשותו וסתם משנה הוא ולרבי יוחנן הלכה כסתם משנה ואי נמי רשב"ג הוא ולרבי יוחנן הלכה כרשב"ג במשנה, משום שנאמר 'ואיש כי יקדיש את ביתו' מה ביתו ברשותו אף כל ברשותו, וכן תנן בסתם משנה שהגונב מן הגנב אינו משלם כפל לבעלים משום שאינו ברשותו.

לקט שני שיבולים הם לקט שלש אינו לקט, ולפי שאין כל העניים בקיאים בהלכה לפיכך צריך בעל הבית להפקיר, **לרבי יהודה** יעמוד בשחרית ויאמר כל שילקטו עניים היום יהא הפקר (היו מפקירים כדי שיהיו פטורים מן המעשר, ולמ"ד יאוש כדי קנה ע"כ

שליח שתפס ממון שהוציא מנפקד ועיכבו - לאמימר
אין מוציאים ממנו כיון שכתב שהקנה לו הפקדון, **לרב אשי** כיון שכתב כל שמתעני מן דינא הדר עלי עשאו רק שליח ולא מהני תפיסה, וי"א שעשאו שותף ולהלכה עשאו שליח.

דף ע' - ע"ב

משנה . על פי שני עדים יקום דבר, דבר ולא חצי דבר לכן
שנים מעידים על אחד שהחזיק שדה שנה אחת ואכל פירותיה, ושנים אחרים מעידים כן על שנה שניה ושנים אחרים מעידים כן על שנה שלישית, **לרבי עקיבא** פסול משום חצי דבר, **לרבנן** אינו חצי דבר שכולם מעידים שמוחזק בה (לר"י שכל כת ראו כל מה שיכולים לראות באותה שנה, לר"ף שכל כת מהני לחייבו הפירות שאכל בשנה זו) וחצי דבר היינו שתי כתות אחת אומר ראו שיער אחד של סימני גדלות בגבה וכת אחת אומרת בכריסה שכל אחת אומר שראו שהיא קטנה.

שני עדים מעידים שגנב וטבח ומכר משלם תשלומי ארבעה וחמשה, ואפילו שנים אומרים גנב ושנים אומרים שטבח ומכר אינו חצי עדות גם לרבי עקיבא שהוא כשנים אומרים פלונית נתקדשה בניסן ושנים אומרים שנבעלה לאחר באייר כיון שעדי קידושין לא צריכים לעדי ביאה, וכן אין עדי גניבה צריכים לעדי טביחה ומכירה.

גנב ומכר בשבת משלם תשלומי ארבעה וחמשה, **גנב וטבח בשבת** אינו משלם תשלומי ארבעה וחמשה.

לוקח שאמר לגנב לקוט תאנה בשבת בדמי מכירת הגניבה ותקנה לי גניבותיך פטור מתשלומי ארבעה וחמשה, **לרב פפא** משום שאין כאן מכירה שאם הלוקח יתבע אותו החזר לי תאנים שלקטת או תן לי מה שמכרת לי בדמיהם אין בית דין אומרים לו שלם לו, **לרבי בר חמא ורבא** יש כאן מכירה ופטור לשלם משום קם ליה בדרכה מיניה.

אתנן אסרה תורה אפילו אם בא על אמו, ואע"ג שאם תבעה בדין אין בית דין אומרים לו שיתן לה כיון שחייב מיתה אם נתן לה אסור למזבח (שצריך לתת לה לצאת ידי שמים, וחייב ידי שמים שנתן שסבר שחייב מן הדין חייב להחזיר).

לוקח שאמר לגנב זרוק גניבותיך לחצרי בשבת ותקנה לי גניבותיך - לרבי עקיבא פטור שכיון שקלטת האויר נתחייב משום שבת נמצא שחייב שבת וקניין מכירה באים כאחד (אם זרקו דרך פתח או חלון אבל זרקו למעלה מן המחיצות חייב לענין שבת ולא קנה עד שיגיע לתוך המחיצות), **לרבנן** חייב שהמכר חל כשהגיע לאויר החצר ואינו חייב משום שבת עד שינוח (ולמ"ד עקירה צורך הנחה פטור), ואם אמר לא תיקני לי גניבותיך עד שתנוח גם לרבנן פטור.

גנב ומכר לעבודה זרה חייב בתשלומי ארבעה וחמשה, וכן אם טבח ביום הכיפורים [שלתנא במשנה לא אומרים פטור משום קם ליה בדרכה מיניה בחיוב כרת] וכן אם גנב משל אביו וטבח ומכר ומת אביו, וכן גנב וטבח והקדיש, וכן גנב וטבח לרפואה או לכלבים.

השוחרט ונמצא טריפה או חולין בעזרה - לתנא קמא משלם תשלומי ארבעה וחמשה, **לרבי שמעון** פטור ששחיטה שאינה ראויה אין שמו שחיטה.

בבא קמא דף ע"א . יום ו' פרשת וארא ב' שבט תשפ"ד

טביחה בשליח/טביחה ביום כיפור/המבשל בשבת/מעשה שבת/שחיטה בשבת ויום כיפור/טביחה לעבודה זרה/שור הנסקל/גנב מאביו/גנב משני שותפים

דף ע"א - ע"ב

גנב וטבח ביום הכיפורים, שחייב מכות לרבי מאיר אינו פטור מתשלומי ארבעה וחמשה שסובר לוקח ומשלם.

גנב וטבח על ידי שליח הגנב חייב בתשלומי ארבעה וחמשה, ואינו פטור משום אין שליח לדבר עבירה שלומדים מפסוק שחייב 'וטבח ומכרו' ומה מכירה ע"י אחר אף טביחה ע"י אחר, **לרבי ישמעאל** 'או' לרבות השליח, **לחזקיה** 'תחת' לרבות השליח.

המבשל בשבת - לרבי מאיר בשוגג יאכל אפילו הוא עצמו בו ביום, במזיד לא יאכל לא הוא ולא אחר בו ביום, **לרבי יהודה** בשוגג לא יאכלו אפילו אחרים בו ביום ובמוצאי שבת יאכלו אפילו הוא, ובמזיד לא יאכל עולמית ואחרים מותרים, **לרבי יוחנן הסנדלר** בשוגג אחרים יאכלו מוצאי שבת במזיד אסור עולמית גם לאחרים.

מעשה שבת במזיד - לרבי יוחנן הסנדלר אסור מדאורייתא שנאמר ושמרתם את השבת כי קודש היא לכם מחללה מות ימות, כקודש שאסור באכילה ודווקא במזיד ששייך בו דין מיתה, ומותר בהנאה שנאמר 'לכם', **לרב אחא או רבינא** הוא מדרבנן שנאמר כי קודש היא, היא קודש ואין מעשה קודש.

השוחרט בשבת וביום הכיפורים - לחכמים אע"פ שחייב בנפשו שחיטתו כשרה, **לרבי שמעון** שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה ולכן לסובר שאסור באכילה פטור מתשלומי מארבעה וחמשה.

גנב וטבח בשבת על ידי אחר - לרבי מאיר חייב בתשלומי ארבעה וחמשה כיון שהגנב אינו חייב מיתה, **לרבי שמעון** פטור ששחיטה שאינה ראויה היא כשיטת רבי יוחנן הסנדלר שמעשה שבת אסור מדאורייתא.

דף ע"א - ע"ב

גנב וטבח לעבודה זרה, אינו חייב תשלומי ארבעה וחמשה שכיון ששחט קצת נאסרה בהנאה ותו אינו של הבעלים ואינו חייב ארבעה וחמשה אלא שחטו כולו כשהיה של בעלים, ואם אמר שרוצה לעבוד עבודה זרה בגמר זביחה ולא בתחילה **לרבי מאיר** חייב תשלומי ארבעה וחמשה, **ולרבי שמעון** פטור ששחיטה שאינה ראויה היא.

גנב שור הנסקל וטבח, פטור מתשלומי ארבעה וחמשה שאסור בהנאה ושוב אינו של הבעלים ואם הבעלים מסר שורו לשומר והזיק והועד ונגמר דינו בבית השומר וגנבו מבית השומר לרבי מאיר הגנב חייב תשלומי ארבעה וחמשה שלשומר השור שזה ממון שסובר כרבי יעקב שהשומר יכול להחזיר לבעלים גם לאחר שנגמר דינו ונאסר ועכשיו שגנבו צריך לשלם דמים וסובר כרבי שמעון שדבר הגורם לממון כממון.

גנב משל אביו וטבח ומכר ומת אביו ועמד בדין, בית דין מחייבים אותו לשלם לאחיו חלקם בתשלומי ארבעה וחמשה אע"פ שאינו משלם כל התשלום של ארבעה וחמשה שחמשה בקר אמר רחמנא ואפילו חצאי בקר, אבל אם טבח לאחר שמת אביו פטור 'טבח' משמע כולו באיסור, ואחר שמת אביו חלק מהשור הוא שלו (אבל כפל חייב ודווקא קנס באונס ומפתה אינו מוריש לבניו, לר"י הלבן גם אונס ומפתה מוריש ואין חייב קרבן שבועה).

גנב שור משני שותפים וטבח והודה לאחד מהם, פטור מלשלם לו על חלקו שמודה בקנס ופטור, ואם באו עדים אחר כך חייב לשלם לשותף חמשה חצאי בקר.

יום זה הוקדש להצלחת
אחינו ידיד נאמן למען
המרכז להפצת סיכומי דף
היומי 'מחודדים'

הרב ר' יוחנן רוזנבוים שליט"א
לרגל שמחת הולדת הבת

יהי רצון שיזכה הוא ובני ביתו תליט"א
לנחת מכל יוצאי חלציהם מתוך אושר
ועושר והצלחה וסייעתא דשמיא בכל
מעשי ידיהם